

משרד החינוך

מערכת שידורים לאומית

מבוא לקולנוע תיעודי

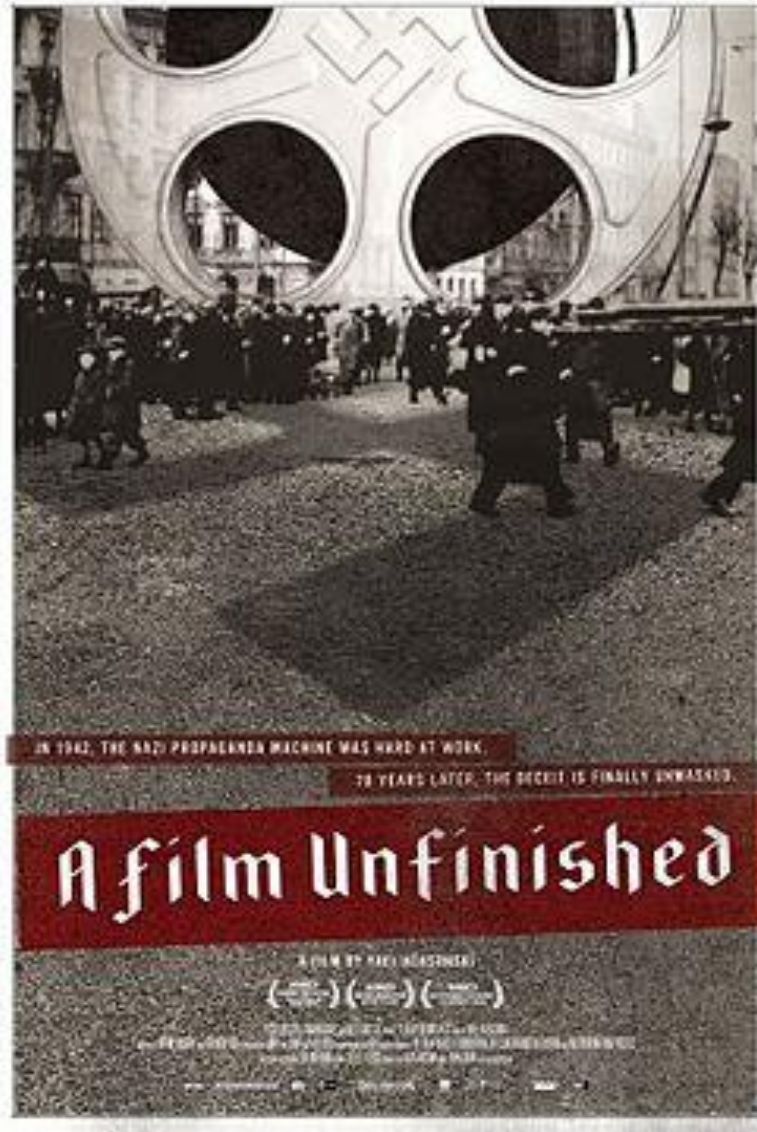
קולנוע – כיתות י-י"ב

שם המורה: איתי קן-תור

על המרצה

על המרצה

מה נלמד היום

- מהו קולנוע תיעודי
 - ההבדלים בין קולנוע תיעודי לקולנוע בדיוני
 - ההבדל בין קולנוע תיעודי לכתבת חדשות
 - גישות מרכזיות בקולנוע התיעודי
-

שם הפרק

מבוא לקולנוע התיעודי

מהו קולנוע תיעודי?

חוויה ראשונה

- "יונה סידס מורה דרך"
- בימוי אסף ברנשטיין, ישראל (1995)
- "במבט ראשון, ואף לאחר מכן, הסרט נראה כסרט דוקומנטרי לכל דבר, וכולל את המחוות הבסיסיות ביותר של הז'אנר (חברים מספרים על יונה, צילומי שטח וראיונות "חושפניים"). אלא שיונה סידס, תמהוני שהפך למורה דרך ומעריץ גדול של ישו, מעולם לא דרך על אדמת הקודש שבה הוא מסייר עם חבורת תיירים נוצריים. למעשה, יונה סידס, בעל חברת "סידס תור", הוא דמות פיקטיבית לחלוטין".
- (מתוך אתר האוזן השלישית)

הגדרות

ז'אנר

- ז'אנר (היא מלה צרפתית, ופירושה הוא סוג, דגם, טיפוס. מקורה במלה הלטינית
 - כינוי לקבוצה של תוכניות, סרטים, טקסטים, בעלי מאפייני תוכן וצורה דומים ומשותפים.
 - להבחנה בין ז'אנרים משמעות גדולה בתיאום הציפיות בין היוצר והיצירה לבין הצופה
-

הגדרות

תיעוד

רשימה, הקלטה, צלום וכד' של ההתרחשות או של העובדות;
הנצחה (מילוג)

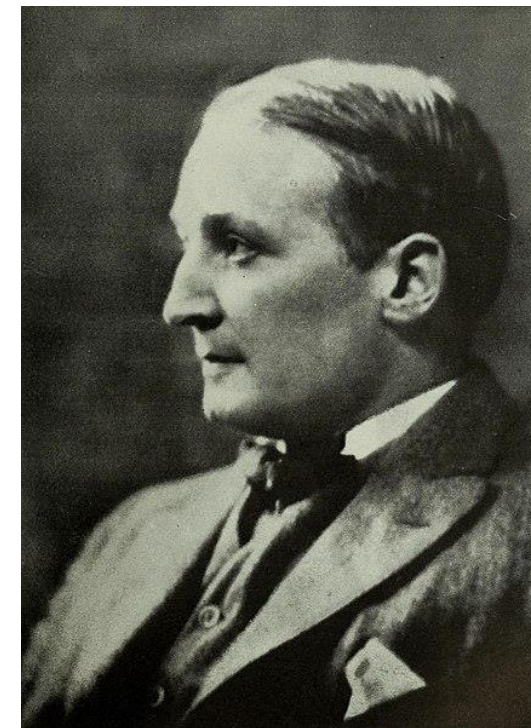
האחים לומייר

סרט תיעודי

סרט תיעודי – סרט שתסריטו אינו בדוי, והוא מתיימר לשקף את
המציאות כפי שהיא, מבלי להתערב בה (ויקיפדיה)

הגדרות

A documentary film is a non-fictional, motion picture intended to "document reality, primarily for the purposes of instruction, education, or maintaining a historical record".^[1] Documentary has been described as "a filmmaking practice, a cinematic tradition, and mode of audience reception that is continually evolving and is without clear boundaries".^[2] Documentary films were originally called "actuality films", and were one minute, or less, in length. Over time, documentaries have evolved to be longer in length, and to include more categories; some examples being: educational, observational, and docufiction. Documentaries are meant to be informative works, and are often used within schools, as a resource to teach various principles.

רוברט פלאהרטי

הגדרות

- המושג קולנוע תיעודי הוטבע על-ידי ג'ון גרינסון, שייסד את תעשיית הקולנוע הדוקומנטרי הבריטי בתחילת שנות ה-30 של המאה ה-20.
- קולנוע תיעודי כטיפול יצירתי במציאות הממשית.
- Creative treatment of actuality

ג'ון גרינסון

אז מה ההגדרה ?

מציאות?

מידע?

לא בדיוני?

עובדתי ?

ללא גבולות ברורים

אז מה ההגדרה ?

בדיה

לא בדיה
(מציאות/תיעוד)

עובדות/עיתונות

יצירתיות/אומנות/בידור

אז למה זה חשוב?

תיאום ציפיות

שפה משותפת

נוחות עשייה ולימוד

השוואה/ניתוח

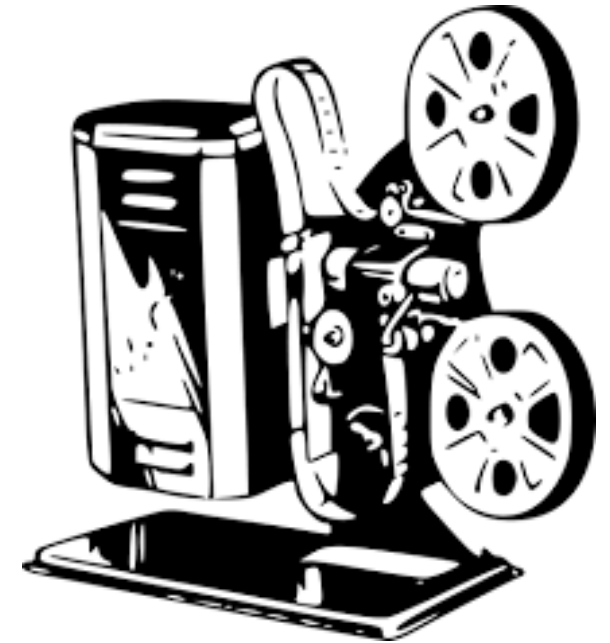

נאנוק איש הצפון, רוברט פלאהרטי, 1922

השוואה בין קולנוע בדיוני ל"לא בדיוני"

קריטריון	בדיה	מציאות
מקור הסיפור	דמיוני, מפרי מוחו של היוצר	שימוש יצירתי בחומרים מן המציאות
דמויות	שחקנים/יות בתפקיד דמות	א/נשים אמיתיים בתפקיד עצמם/ן.
שפה קולנועית	נשלטת	שפה קולנועית תיעודית
זמן ההתרחשות	לרוב הווה קולנועי - "מראים את..."	פעמים רבות "מדברים על..."

הנערים מלבנון, ישראל, 2008

בימוי: אוהד אופז הפקה: שביל הפקות

סרט תיעודי מול כתבת חדשות

- האם הקטע בו צפינו הוא סרט תיעודי או כתבת חדשות ?
- נסו לנסח לעצמכם חמישה הבדלים בין סרט תיעודי לבין כתבת חדשות

סרט תיעודי מול כתבת חדשות – הבדלים מרכזיים

קריטריון	כתבת חדשות / מגזין	סרט תיעודי
הקשר	אקטואלי	לא אקטואלי
חדשותיות	נושא חדשותי עכשווי	לרוב לא חדשותי
עמדה/נקודת מבט	מתיימרת להיות אובייקטיבית	סובייקטיבית
משך עשיה	קצר	ארוך
סגנון עשיה	בעלת מבנים קבועים (פורמט)	מבנים וסגנונות מגוונים ומשתנים
רלוונטיות	לקהל רחב	גם לקהלים קטנים
חיי מדף	קצרים	ארוכים
מגיש	מגיש מוכר וקבוע	ללא מגיש או בהגשת הבמאי

גישות מרכזיות בסרטים תיעודיים

נושאת

סיפורית

משולבת

הגישה הסיפורית

- במרכז הגישה עומד גיבור
- על פי רוב יעוצב במבנה של נראטיב קלאסי (קונפליקט, התמודדות)
- הגיבור צריך לעבור שינוי /תהליך (או תהליך או שינוי כזה מוצג בדיעבד)
- התכוונות לקשת סיפורית המאפיינת סרטי קולנוע בדיוני

הנערים מלבנון, ישראל 2008
בימוי: אוהד אופז
הפקה: איתי קן-תור, שביל הפקות

הגישה הנושאת (מאמרת)

- עיסוק בנושא ולא בדמות
- בדרך כלל מספר היבטים או זוויות לנושא
- מספר דמויות אשר משרתות את הנושא ולא את הסיפור שלהן
- שימוש בנתונים ומידעים (לעיתים)
- מבנה של מאמר (לעיתים)

בימוי: רענן אלכסנדרוביץ'
הפקה: לירן עצמור

הגישה המשלבת

- במרכז הגישה עומד נושא.
- בסרט ישולבו בין סיפור אחד לכמה סיפורים בודדים אשר לכל אחד מבנה סיפורי משלו.
- בדרך כלל הסיפורים השונים יאירו היבטים שונים של הנושא

שבולות במדבר, ישראל 2008
בימוי: עודד אדומי לשם
הפקה: בלפילמס

מתוך "שתיקת הארכיון", ישראל-גרמניה 2010.
בימוי: יעל חרסונסקי. הפקה: איתי קן-תור ונעמי שחורי

**Geheime
Kommando-
sache!**

ז'אנרים וסגנונות בקולנוע התיעודי

קולנוע ישיר "זבוב על הקיר"

תיעודי קלאסי
(ראיונות, קריינות, ויזואליה)

סרטי מסע

סרטים היסטוריים

וידאו אקטיביזם

סינמה וריטה (קולנוע האמת)

סרטי יומן

ביוגרפיות

סרטי הדרכה

סרטי לימוד

ועוד

סיכום

- הקולנוע התיעודי עוסק בהצגת המציאות באופנים שונים
- הקולנוע התיעודי נבדל מהסרט הבדיוני ומכתבת החדשות
- הקולנוע התיעודי מוצג בדרך כלל כסיפור אנושי או בגישה

נושאים

- קיימים סגנונות וז'אנרים רבים בתוך העולם התיעודי
-

תודה
איתי קן-תור
kentormi@Hotmail.com

שימוש ביצירות מוגנות בזכויות יוצרים ואיתור בעלי זכויות

השימוש ביצירות במהלך שידור זה נעשה לפי סעיף 27א לחוק זכות יוצרים, תשס"ח-2007. אם הינך בעל הזכויות באחת היצירות, באפשרותך לבקש מאיתנו לחדול מהשימוש ביצירה, זאת באמצעות פנייה לדוא"ל rights@education.gov.il